

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus IV. Argumentum. Erecta Cappellania pro Præbytero, qui celebrate debeat Missam, an adeam præsentari, ac institui valeat Clericus, qui non sit actu Sacerdos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

Cas. VII. n. 9. Et quia onus celebrationis octo Missarum quolibet mense non est incompatible cum Canonicatu; Ac etiam quia Missæ fuerunt celebratæ spatio septuaginta circiter annorum, itaut de observantia non sit dubitandum; ac denique quia non videtur subsistere tenuitas reddituum, cum Canonicis præter scuta octo; quæ cuilibet ex Canonicis distribuuntur, habeat quolibet anno scuta 40. cum dimidio, & onus impositum Missarum, illud calculando ad rationem manualis, non excedat summam scut. 9. & obul. 60.

ARGUMENTUM.

Erecta Cappellania pro Presbytero, qui celebrare debeat Missam; an ad eam præsentari, ac institui valeat Clericus, qui non sit actu Sacerdos?

SUMMARIUM.

- 1 Sacerdotium requiritur tempore collationis, sive præsentationis, quando annexio Sacerdotii est facta respectu actus, secus si sit facta respectu aptitudinis.
- 2 Annexio Sacerdotii respectu actus, quando adesse dicatur? Vide ibi.
- 3 Erecta Cappellania pro Presbytero, qui Missam celebrare debeat, ac teneatur, ad eam præsentari, ac institui potest Clericus, qui non sit actu Sacerdos.

CASUS IV.

Sequitur quartus Casus, qui ita se habet; Ad Cappellaniam vacantem per obitum Sacerdotis Angeli fuit à Principe Gaspare de Alteriis, ad quem pertinet jus præsentandi, præsentatus Balthassar in Acolytatus ordine, & in ætate annorum 23., & sex mensium constitutus. Sed quia in fundatione Cappellaniæ erectæ à san. mem. Clemente X. leguntur sequentia verba = *Duas perpetuas sine cura Cappellanas in prædicta Cappella nostra gentilitia pro duobus Presbyteris futuris Cappella gentilitia hujusmodi Cappellaniæ* Pars V.

nis, quarum unam, & alteram in singulis verò Dominicis, & aliis de præcepto Ecclesiæ festivis diebus, quilibet illorum unam Missam, ita tamén, ut Missarum celebrandarum Sacrificium juxta mentem nostram, per Cappellanos ipsos applicetur, celebrare debeant, & teneantur Apostolica auctoritate perpetuò erigimus, & instituimus = exorta proindè fuit controversa, an in Cappellania, ad quam Balthassar præsentari obtinuit, requiratur Sacerdotium actu; Unde quæritur = *An Balthassar institui valeat ad Cappellaniam, ad quam fuit præsentatus, non obstante, quod tempore præsentationis non esset Sacerdos.*

- 1 Pro incapacitate Balthassaris facit, quod quando annexio Sacerdotii est facta respectu actus, Sacerdotium requiritur tempore collationis, sive præsentationis, ad differentiam casus, in quo annexio Sacerdotii facta sit respectu aptitudinis, in hac quippe facti specie satis est, quod Sacerdotium intrà annum acquiri valeat.
- 2 Absque eo quod de annexione Sacerdotii respectu actus in hypothese dubitari posse videatur, ea etenim semper adesse dicitur, quando Fundator voluit, quod nominetur Sacerdos, vel quod Beneficium, seu Cappellania conferatur Sacerdoti, uti latè probat *Fagnan. in cap. ut Abbates à num. 37. usque ad 60. de etat. & qualitat., & in terminis Beneficii, ad quod eligendus erat Presbyter, qui celebrare debebat Missas omni hebdomada, quod qualitas Sacerdotalis fuerit necessaria de tempore præsentationis firmavit Rot. decis. 248. dec. 263. dec. 278. dec. 312. dec. 353. & dec. 364. coram Emerix jun.*
- 3 His tamen non obstantibus S. Congregationi Concilii placuit in hoc casu in *Romana Cappellania* 4. Febr. 1719. ad dubium respondere *Affirmativè*; ea ratione quia in terminis Sacerdotii nedum à jure, sed ab homine requisiti in Beneficio, sive in Cappellania, recepta videtur esse propositio, quòd illud non sit necessarium de tempore collationis, sive præsentationis, sed sufficere, quòd intrà unius anni spatium valeat obtineri. *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. n. 104. & seq., & illi Auctores qui qualitatem Sacerdotalem exposcunt de tempore collationis, seu Præsentationis, nihilominus admittunt*

contrariam opinionem esse in praxi receptam. *Amstaz. de Caus. piis lib. 3. cap. 5. num. 34. Castill. controuv. jur. tom. 5. cap. 91.*

à num. 38. usq. ad n. 51. Ad materiam hujus Casus, vide, quæ latè dixi superius, Par. II. Can. XXVII. Caf. XIV.

C A N O N V I I I,

CONCILIUM TRIDENTINUM Sess. XXIV. Cap. XIV.

IN pluribus Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, & Parochialibus ex earum Constitutionibus, aut ex prava Consuetudine observari intelligitur, ut in Electione, præsentatione, nominatione, institutione, Confirmatione, Collatione, vel alia provisione, sive admissione ad possessionem aliqujus Cathedralis Ecclesiæ, vel Beneficii, Canonicatum, aut præbendarum, vel Partem Proventuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex Fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur, hæc cum Sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, ut quæcumque hujusmodi in usus pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui Simoniacæ labis, aut fordida avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant, ipsique diligenter de eorum Constitutionibus, sive Consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas, ac scandalosas rejiciant, & aboleant; Eos verò, qui adversus hæc, in præsentis Decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, pœnis contra Simoniacos editis, Sacris Canonibus, & variis Summorum Pontificum Constitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit, non obstantibus quibuscumque Statutis, Constitutionibus, Consuetudinibus etiam immemorabilibus, etiam Apostolica Auctoritate confirmatis, de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis Delegatus, cognoscere possit.

COM-